

تحلیلگر هوش تجاری کیست؟ + شرح وظایف و مسئولیت‌ها

تحلیلگر هوش تجاری Business Intelligence Analyst یک متخصص حرفه‌ای و نقش کلیدی پیشرفت هر سازمان و کسب‌وکار است. هوش تجاری یا داشبورد مدیریتی یکی از ارکان اصلی تجارت و موفقیت کسب‌وکار در دنیای امروزی به شمار می‌رود. هوش تجاری مجموعه‌ای از عملیات و مدیریت ابزار و سیستم‌های پردازش داده در بصری‌سازی، مدل‌سازی، پشتیبانی تصمیم، مدیریت پایگاه داده و سیستم‌های انبار داده را در بر می‌گیرد.

در دو دهه اخیر دنیای تجارت و مدیریت، شاهد افزایش و استقبال روزافزون کاربردهای هوش تجاری در تسهیل تصمیم‌گیری‌های مدیریتی بوده است. این پدیده نوظهور اما پرسابقه در امر مدیریت اطلاعات نتایج بسیار مطلوبی چون تسریع فرایندها، افزایش بهره‌وری و بهبود تجربه کاربر را به دنبال داشته است.

کار با هوش تجاری نیاز به تخصص و مهارت‌های متعددی دارد که تنها یک تحلیلگر هوش تجاری از عهده مسئولیت‌های آن برمی‌آید. این شغل یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های تسهیل مدیریت کسب‌وکار است و هر روز نیاز سازمان‌ها به این تخصص بیشتر و بیشتر می‌شود.

کلیک کنید

برای دریافت دمو

تحلیلگران به کمک نرم افزارهای هوش تجاری BI در بخش‌های مختلف سازمانی و صنعتی داده‌های خام را به اطلاعاتی قابل درک و کاربردی تبدیل می‌کنند.

تحلیلگر هوش تجاری

متخصص هوش تجاری BI را تحلیلگر هوش تجاری، کارشناس هوش تجاری و کارشناس BI نیز می‌گویند. این نقش به قدرت تحلیل و مهارت‌های فناوری اطلاعات، ارتباطات و حل مسئله نیازمند است. فرایندی که این تخصص انجام می‌دهد، تبدیل داده‌ها به دانشی بر مبنای ارزش تجاری است. متخصص هوش تجاری از طریق آنالیز و بصری‌سازی داده‌ها و تکنیک‌ها و فناوری‌های مدل‌سازی در داده‌ها، روندهایی را در فرایندهای مختلف شناسایی می‌کند که به تصمیم‌گیری‌های مدیریتی کمک خواهد کرد و همچنین تصویری واضح و شفاف از آنچه در یک کسب‌وکار یا هر مجموعه روی می‌دهد را ارائه می‌کند.

به کمک قابلیت‌های هوش تجاری می‌توان مواردی که موجب هدررفت سرمایه و درآمد می‌شوند را تشخیص داد و همچنین روش‌های مؤثر در صرفه‌جویی منابع و بهینه‌سازی

فرایندها را نیز شناسایی کرد.

نرم افزارها و ابزار هوش تجاری به کمک تحلیلگر هوش تجاری می آیند تا از داده‌های انباشته شده و پیچیده، تصویری شفاف و قابل درک بسازند و داده‌های خام را تبدیل به بینش کنند.

تحمیلات تحلیلگر هوش تجاری

داده منشاء شکل‌گیری آمار و خطمشی فرایندها و عملیات اجرایی در هر سازمان و کسب‌وکار است. اگر صاحبان کسب‌وکار و مدیران سازمان نتوانند از داده‌ها به درستی استفاده کنند، منابع بسیار زیادی در سازمان به هدر خواهد رفت.

ابزار دستیابی به مفهوم از داده‌های انباشته شده در یک سازمان، هوش تجاری است.

مدیریت و هدایت هوش تجاری به کمک تحلیلگر هوش تجاری انجام می‌شود. در تحلیل هوش تجاری معمولاً داده‌های موجود در انبار داده‌ها یا پایگاه داده سازمان طراحی و مدل‌سازی می‌شوند. این عملیات نیازمند مهارت‌های سخت و نرم است. برنامه‌نویسی، مدل‌سازی و آمار در دسته مهارت‌های سخت قرار می‌گیرند که برای انجام این کار لازم هستند. توانمندی‌هایی چون ارتباطات، قدرت حل مسئله و تحلیل نیز در دسته مهارت‌های نرم قرار می‌گیرند. یک تحلیلگر باید هم با فناوری اطلاعات و آمار آشنا باشد و هم به امور مربوط به بازرگانی آگاهی داشته باشد.

معمولاً برای جایگاه شغلی تحلیلگر هوش تجاری از فارغ‌التحصیلان رشته‌های علوم کامپیوتر، تجارت، ریاضیات، آمار، اقتصاد، حسابداری، مدیریت و صنایع و زمینه‌های مرتبط با کسب‌وکارها کمک گرفته می‌شود. البته دانش‌آموختگان دوره‌های فنی و حرفه‌ای و آموزشگاه‌های آزاد که دوره‌های هوش تجاری را گذرانده باشند نیز در دسته افراد مناسب برای این جایگاه قرار می‌گیرند. برای مراتب بالاتر شغلی معمولاً از افرادی استفاده می‌شود که یا تجربه و سابقه بیشتری دارند و یا در رشته‌های تحصیلات تکمیلی مدیریت کسب‌وکار تحصیل کرده باشند.

شرح وظایف تحلیلگر هوش تجاری

هوش تجاری فرایندی است که در آن داده‌های سازمانی مثل امور مالی، فروش و مارکتینگ به صورت یکپارچه درمی‌آیند و پس از اعمال فرایندهایی به صورت گزارش و داشبورد مدیریتی در اختیار مدیران و کارکنان مجموعه گذاشته می‌شوند. در هر سازمان و کسب‌وکاری که با هوش تجاری به تحلیل آمار و وضعیت خود می‌پردازد، ممکن است

نیازمندی‌های متفاوتی وجود داشته باشد که بر شرح وظایف تحلیلگر تأثیرگذار باشند. اما می‌توان به طور کلی مجموعه وظایفی را در نظر گرفت که لیست آن در ادامه آورده شده است:

- اعتبارسنجی و بررسی داده‌ها
- بررسی وضعیت استقرار داده‌ها در انبار و پایگاه داده
- طراحی و برنامه‌ریزی فرایند جمع‌آوری و آنالیز داده
- توسعه استراتژی‌های جمع‌آوری داده و هوش تجاری
- طراحی و برنامه‌ریزی پردازش داده‌ها
- همکاری با بخش‌های مختلف در استقرار و راه‌اندازی نرم‌افزارهای مرتبط
- بررسی نتایج آنالیز داده‌ها
- پیاده‌سازی روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
- نظارت بر موفقیت یکپارچه‌سازی داده‌ها
- ارزیابی منابع سازمانی جهت بررسی و اطمینان از صحت عملکرد سازمان
- به‌روزرسانی مداوم پایگاه داده و داشبوردهای هوش تجاری
- به اشتراک‌گذاری گزارش‌های به‌دست‌آمده با مدیران و مسئولان مرتبط

مهارت‌های تحلیلگر BI

چنانکه پیش از این نیز گفته شد، تحلیلگر هوش تجاری بودن به معنای داشتن مهارت‌های چندگانه‌ای است که در دسته مهارت‌های نرم و سخت قرار می‌گیرند. استفاده از ابزار و

مهارت‌های فنی و تخصصی در حوزه هوش تجاری از یک سو و امکان ارتباط مؤثر و قابلیت یافتن بهترین راه‌حل‌ها از سوی دیگر این شغل را تبدیل به یک مسئولیت پرمشغله می‌کند. لیست مهارت‌های مورد نیاز برای این جایگاه شغلی را می‌توان به صورت زیر تنظیم کرد:

- تفکر انتقادی و حل مسئله
- مهارت‌های ارتباطی
- کار گروهی
- کار با اعداد داده
- مدل‌سازی داده
- داده‌کاوی
- تسلط بر هوش تجاری
- بصری‌سازی داده
- تسلط بر نرم‌افزارهای برنامه‌نویسی مرتبط با هوش تجاری
- تسلط بر نرم‌افزارهای کاربردی اداری
- تسلط بر ایجاد گزارش و مدیریت بر بانک‌های اطلاعاتی
- آنالیز داده
- تحلیل کسب‌وکار
- مدیریت کسب‌وکار
- ارتباط با مشتریان

مهارت ارتباطات تقریباً لازمه اصلی کار جمعی و زندگی اجتماعی است. تحلیلگر هوش تجاری با توجه به مسئولیت‌هایی که بر عهده دارد، باید داده‌ها را از بخش‌های مختلف جمع‌آوری کند و از آنها بازخورد بگیرد و همچنین با آنها تعاملات فنی و مشاوره‌ای داشته باشد. هر چه این مهارت در افراد بهتر باشد نتایجی بهتر و راحت‌تر نیز به دست می‌آیند. در برخی از موارد لازم است تا تحلیلگران با مشتریان به طور مستقیم در ارتباط باشند. در این شرایط مهارت‌های ارتباطی نقش بسیار مهمی در بهبود شرایط خواهند داشت.

حل مسئله

حل مسئله نیز از مهارت‌های نرمی است که کمابیش در هر موقعیت شغلی لازم می‌شود. اما در هوش تجاری کاربردهای بیشتری دارد، چون دائماً داده‌هایی وجود دارند که دچار

مشکل می‌شوند و یا به هنگام شناسایی ریسک‌های بالقوه سازمانی باید از این مهارت استفاده شود. در این مهارت ابعاد مختلف یک مسئله سنجیده و راهکارهای احتمالی بررسی می‌شوند تا بهترین راهکار از بین تمام راهکارها انتخاب شوند.

از بین مهارت‌های فنی، برنامه‌نویسی در هوش تجاری از آن دسته مهارت‌هایی است که در بازبینی و سنجش وضعیت پایگاه داده به کار می‌آید. زبان‌های برنامه‌نویسی مانند پایتون و SQL از رایج‌ترین زبان‌هایی هستند که در هوش تجاری کاربرد دارند و تحلیلگران به کمک آنها داده‌ها را به شکل خودکار پیدا می‌کنند و عملیات مورد نظر خود را انجام می‌دهند.

به جز برنامه‌نویسی، آگاهی و آشنایی با ابزار هوش تجاری نیز از دسته مهارت‌های فنی در این شغل است. بسیاری از کارشناسان در زمینه هوش تجاری به طور روزمره از ابزار مختلفی مثل Tableau و R استفاده می‌کنند و در حوزه‌هایی چون امنیت داده، داده‌کاوی، طراحی و معماری پایگاه داده و موارد مختلف فنی دیگر از دانش کافی برخوردار هستند.

مسئولیت‌های تحلیلگر هوش تجاری

دانش و مهارت یک تحلیلگر هوش تجاری در انجام وظایف به شکل مسئولیت‌هایی ظاهر می‌شود که برای این جایگاه شغلی در نظر گرفته شده است. موارد زیر از مسئولیت‌های تحلیلگران هوش تجاری به شمار می‌روند:

• گردآوری، استخراج، آنالیز و بررسی داده‌های سازمانی شامل گزارش‌های مالی،

شغلی، هزینه‌ای و درآمد

- کشف مشکلات گزارش شده در داده‌ها و یافتن راه حل مؤثر در بهبود شرایط و افزایش کارایی فرایندها و عملکرد سیستم
- تجزیه و تحلیل هزینه و سود در پروژه‌های بهینه‌سازی عملکرد سازمان
- مشورت و همکاری با مدیران و کارکنان سازمان
- ارزیابی کارایی استراتژی‌های جاری سازمان
- همکاری با سایر بخش‌های سازمان در تعیین منابع، کارکنان، ابزار و تجهیزات مورد نیاز
- مشاوره و ارائه گزارش به مدیران و ذی‌نفعان سازمان
- انجام تحلیل بصری *visual analysis*، تحلیل آماری *statistical analysis* و تحلیل توصیفی *descriptive analysis* در شناسایی روندهای سازمانی و کسب‌وکار

میزان تقاضا برای جایگاه شغلی تحلیلگر هوش تجاری

محبوبیت و کاربردهای هوش تجاری به قدری در حال افزایش است که به زودی تمامی کسب‌وکارهای خرد و کلان و با هر اندازه‌ای برای آنکه از دنیای رقابت خارج نشوند، نیاز دارند تا از هوش تجاری استفاده کنند. در حال حاضر تنها افراد پیشرو و هوشمند به مزیت‌های هوش تجاری پی برده‌اند و به شکل گسترده‌ای در حال استفاده از هوش تجاری هستند. با این وجود تحلیلگران هوش تجاری افرادی کمیاب و دور از دسترس هستند.

با افزایش نیاز به این تخصص بازار کار تحلیل هوش تجاری همیشه پررونق خواهد بود. خبر خوب این است که هوش مصنوعی قابلیت جایگزین شدن در این جایگاه شغلی را ندارد و در مقام یک دستیار دقیق و پرسرعت همیشه تحت کنترل تحلیلگران باقی خواهد ماند. به همین دلیل علاقه و مهارت‌آموزی در این جایگاه شغلی همیشه موجب رشد و ارتقاء متخصصان آن خواهد شد.

با مشهورتر شدن نقش مهم تحلیل در هوش تجاری تقاضا از عرضه بیشتر خواهد شد و مثل امروز که سازمان‌های سراسر دنیا با کمبود تحلیلگران ماهر هوش تجاری مواجه هستند، در آینده نیز همین مسئله وجود خواهد داشت.

طیف گسترده‌ای از صنایع و بخش‌های مختلف چون تولید، پخش و توزیع، مالی و سرمایه‌گذاری، انبارداری، حسابداری، خرده‌فروشی، آموزش، خدمات و ادارات در بهبود عملکرد، افزایش سودآوری، افزایش رضایت مشتریان و کارکنان و بهبود مزیت رقابتی و بسیاری از فرایندهای دیگر نیازمند تحلیل هوش تجاری خواهند بود.

پیش‌بینی می‌شود که ارزش بازار هوش تجاری در سال 2030 به 45 میلیارد دلار برسد که این به معنای تنوع و تعدد موقعیت‌های شغلی در تحلیل هوش تجاری است.

نرم افزارهای هوش تجاری

تحلیلگران به کمک نرم افزارهای هوش تجاری BI در بخش‌های مختلف سازمانی و صنعتی داده‌های خام را به اطلاعاتی قابل درک و کاربردی تبدیل می‌کنند. به این ترتیب کاربران آنها که مدیران و کارشناسان در بخش‌های مختلف هستند، می‌توانند تصمیم‌هایی

آگاهانه‌تر بگیرند و استراتژی‌های مناسب با شرایط را برای روند کاری خود پیاده‌سازی کنند. نتیجه تحلیل داده در نرم افزارهای هوش تجاری بهبود کارایی و اثربخشی بیشتر فاکتورهای مؤثر در پیشرفت امور خواهد بود. نرم افزار هوش تجاری دیدگاه چارگون به کمک داشبوردهای مدیریتی مختلفی که ارائه می‌دهد، در حوزه منابع انسانی در امور استخدام، آموزش و توسعه، مدیریت عملکرد، جبران خدمت و برنامه‌ریزی‌های منابع انسانی کاربردهای فراوانی دارد.

امکانات مختلفی نیز به کمک BI در اختیار تحلیلگران هوش تجاری قرار می‌گیرد تا به نمایش و دسته‌بندی و ارائه آماری و گزارش درست شاخص‌های کیفی و عملکرد کلیدی پردازند. نرم افزارهای هوش تجاری دسترسی سریع و آسان به داده‌ها و کشف الگوهای نادرست را امکان‌پذیر می‌کنند. به کمک شفاف‌سازی و مصورسازی داده‌های سازمانی، کیفیت تصمیم‌گیری‌ها بالا رفته و در نتیجه بهره‌وری نیز افزایش خواهد یافت.

کلیک کنید**برای دریافت دمو**

چارگون

تفاوت تحلیلگر هوش تجاری و دانشمند داده

در هر دو این جایگاه‌های شغلی، در زمینه توانایی‌ها مشابهت‌هایی وجود دارد اما در دو موقعیت شغلی کاملاً متفاوتی قرار دارند. هدف از تحلیل هوش تجاری، تبدیل داده به اطلاعات درست و بینش مفید برای کاربران هوش تجاری است. کاربران هوش تجاری در واقع کارکنان یک مجموعه و مدیران آن هستند و از داشبوردهای مختلف برای بهبود

تصمیم‌گیری‌های خود استفاده می‌کنند.

کارشناس داده به صورت تخصصی‌تر از تکنیک‌های یادگیری ماشین و هوش مصنوعی به منظور ساخت راه‌هایی استفاده می‌کند تا داده‌ها را بررسی کند و نتایج مورد نظر هوش تجاری را به درستی به دست آورد. تا حد زیادی تمرکز دانشمندان بر داده و تمرکز تحلیلگران بر کسب‌وکار است.

سخن پایانی

فرایند هوش تجاری مبتنی بر فناوری است و شاغلین در جایگاه‌های شغلی که با هوش تجاری سروکار دارند باید مهارت‌های فنی مرتبط با این فناوری را به خوبی و درستی در امور روزمره خود پیاده‌سازی کنند. یک تحلیلگر هوش تجاری به کمک زبان‌های برنامه‌نویسی، ابزار هوش تجاری، فناوری اطلاعات و سیستم‌های مدیریتی از داده‌های خام و بدون معنا، بینش روشن و صریحی از کسب‌وکار را پدید می‌آورد که به منزله نقشه راهنما برای مدیران در تصمیم‌گیری خواهد بود.

تحلیلگر هوش تجاری به کمک ابزار و مهارت‌های خود، اولویت‌ها و الزامات مهم هر کسب‌وکار و سازمانی را تعیین، شاخص‌های کلیدی عملکرد را تعریف و استراتژی‌های انبار داده را پیاده‌سازی می‌کند. هدف از انجام این فرایندهای پیچیده کمک به تصمیم‌گیری و ایجاد بینشی دقیق است که به افزایش بهره‌وری، تقویت جایگاه رقابتی و بهبود تجربه کاربر منجر می‌شود. در واقع تحلیل هوش تجاری پلی است که بین قسمت‌های مختلف مثل بخش تجاری و مالی یک سازمان به مدیران و متخصصان ارتباط برقرار می‌کند تا درک درستی از جریان پیشرفت و عملکرد امور داشته باشند.

همچنین امکاناتی را در اختیار آنها قرار می‌دهد تا موارد مورد نظر خود را ارزیابی کنند و در نهایت به تصمیم‌گیری آنها کمک می‌کند.

چارگون